

עניין עקרוני מאת רוברטו פונטנרוסה

סיפרתי לך את המעשה עם קסטיליה הזקן? הסיפור הזה הוא גדול. הוא הוכחה לעד כמה בן אדם יכול להסתבך בגלל עודף דיבור סתם, ראית? משום שהוא מניע את עצמו עם מלים ואחר כך לא יכול לחזור אחורה. הוא תמיד נראה לי זקן טמבל, אני מבהיר לך את זה מההתחלה, למרות שבסוף, לא יודע, אני חושב שקצת יצא גבר הזקן, אבל בכל אופן, תמיד היה די טמבל הזקן. בן אדם פורמאלי, ראית? טיפוס כזה שמנסה להוכיח לך כל הזמן שהוא אביר אנגלי, איש מחונך, איש ששמר מרחק די ניכר משאר האנשים, האנשים כמונו. לבבי, נכון? תמיד לבבי. יותר מדי. מתקתק לעיתים. מאד זהיר באוצר המלים שלו, כמעט בכוונה הייתי אומר. תראה שבחברה כולם דיברו, כשהעובדים היו נפגשים למשל לשתות קפה, בצורה רגילה, לוגית, יומיומית. עם מלים גסות למשל, ועם צחוקים. אבל קסטיליה לא. הוא היה משתתף, היה מבצע מספר שתיקות נוזפות מול המלים הגסות, ותמיד חסך את דעותיו. הוא רצה להוסיף להן ערך. כאילו הוא לא יכל להנמיך את עצמו ולהשתתף בשיחות על שטויות, או כמו ששמר לעצמו את הזכות למסקנה הסופית, למוסר ההשכל. כבד הטמבל.

אבל אנחנו כבר לא שמנו עליו. דיברנו מולו כאילו הוא לא קיים. כל כך מזמן שהכרנו אותו בחברה! כי זה היה לפני כעשרים, שלושים שנה... מה אני יודע את מספר השנים שאותו בן אדם עבד בחברה! הוא היה כבר חלק מהאינוונטר. אני מדבר על בן אדם שהיום מן הסתם קרוב לבן שישים וחמש פחות או יותר, ותמיד מאד אלגנטי בלבוש, בחליפה ואפוד טיפ טופ, שפמפם דק, שיער מתולתל, מעט דליל למעלה ומאד כסוף ברקות. אני חושב שהוא צבע את השיער, הזקן. כי הוא היה, עודנו, זקן מגונדר. ומאד מזיל ריר. תמיד הסתובב סביב הבנות, המזכירות. משחק אותה כאילו הוא לא שם לב להן. אבל הוא התייחס אליהן בנימוס רב. הוא היה מקרב להן את הכיסא כדי שתשבנה, היה משבח להן את התסרוקת, ומעיר להן על הבגדים.

איש מחזור בסגנון ענתיקה, נגיד. זה מה שהוא, כאסטרטגיה אני חושב, רצה לנצל: את התנהגותו בסגנון ענתיקה. הזקן החשיב את עצמו כמאגר המנהגים עתיקי היומין, פרט של אצילות, הוא חשב שעם זה הוא התבלט, שהדבר הזה העניק לו תכונה מיוחדת ומנצחת.

מעבר לזה הוא תמיד השתמש במלים מוזרות, בכוונה, ענתיקות כמו "קהוה", אמר, למשל... "ערדליים" במקום סנדלים, "chansonnier" במקום זמר... ואל תחשוב שהוא לא הרשים מספר בחורות כשהן ראו אותו כל כך מחונך, כל כך עדין... הבנות שמו לב להבדל איתנו, שהתייחסנו אליהן כאל זבל לפעמים, או כמו אל כל שותף אחר לעבודה. "ג'נטלמן", היו אומרות הבנות כשדיברו עליו.

אף על פי שהזקן נראה לי זהיר מאד, לעולם לא חרג מעבר להתנופפות הזאת. לא ידוע לי על אף הזדמנות בה הוא הזמין את אחת מהבנות לשתות קפה מחוץ לחברה, או שבה הוא ניסה את מזלו באופן בולט עם אחת מהן. שיחק רק, אהב את העניין המפלט הזה של פרפר וותיק.

היחידה שאיתה הוא הראה את טיבעו האמיתי, נשבע לך, היתה אינס, סוסונת זריזה שעבדה בהנהלה. הבחורה הזאת תמיד היתה יפה מאד, וחוך מזה תמיד הלכה עם חצאיות מיני עד כאן ששיגעו אותך. נוסף על כך, היא התייחסה לזקן. סתם ככה, כיוון שהיא בת זונה, כי היא התעסקה עם המנהל, ואחר כך עם הבן של המנהל. אני מדבר על בחורה בת שלושים וארבע בערך, שידעה טוב מאד מה שהיא רוצה, מאד נעימה הבחורה. ועליה כן, הזקן היה מת עליה.

אני, שהבנתי מה שהולך פה, הסתכלתי עליו כשהוא דיבר אליה, או הייתי תופש אותו כשהיא התעופפה במשרד והוא, מהשולחן שלו, היה מסתכל עליה. והיה מזיל ריר, קסטיליה הזקן.

ויום אחד, בגלל העניינים האלה הקשורים לשווקים החדשים, לגלובליזציה, למחשבים וכל זה, נוחת בחברה בוס חדש. בוס חדש עם כנופיה שלמה של עוזרים חדשים, כפי שנהוג עכשיו, ראית? צוציק אחד.

בלתי נסבל הצוציק, אני אומר לך. בן שלושים, שלושים ואחת, לא יותר. די נאה הילדון, או נראה נאה יותר נכון, כיוון שאתה יודע שאין משהו שישפר לך יותר את הפרצוף מאשר כרטיס אשראי הגון. רברבן, שתלטן, מתנשא, עם הדבר האמריקאי הזה הקשור ל-"דרוך חזק ותירק רחוק". מגזע הווינירים, המנצחים, מה yuppies וכל החרא הזה.

נחמד מצד שני, כשהוא רצה, סימפטי, נאה וספורטיבי. תמיד שזוף הברנש, סילבה קראו לו, מזה שהלך לנהר, לים, לסקי, מלשחק paddle וכל השטויות האלה.

והסגן שלו, יד ימינו, עוד אחד כמוהו. קצת יותר מבוגר אולי, שלושים וארבע, שלושים וחמש, פרס-סנטוריון, עם תואר במרקטינג, merchandising, וכל ההמצאות האלה.

הבנות, משוגעות על שניהם, אבל במיוחד על סילבה, הנשיא. אינס למשל, התבייתה עליו מההתחלה, כי כבר מיריית הפתיחה אינס היתה בהיכון. אולם אגיד לך שהצוציק לא אכל זכוכית- אתה לא מגיע לתפקידים אלה אם אתה אוכל זכוכית- והוא גם לא היה חפץ בהתנהגותו המקצועית. הצוציקים האלה מאולפים להתחרות ולהיות יעילים.

לכן הוא לא בלבד הרבה את המוח בחברה. הייתי אומר שההיפך הוא הנכון. הוא כיוון יותר מכל ליעילות ולעבודה. הוא ביצע מהפכה בחברה, הוא סילק אנשים לקיבינימט, הוציא אנשים מכאן ושם אותם במקום אחר, שינה מחלקות, ואת קסטיליה הזקן השאיר איפה שהיה, לא נגע בו אפילו, כאילו הוא היה רהיט שלא צריך שינויים. גם לא קידם אותו, אבל גם לא נתן לא בעיטה בתחת. בכל אופן אני אומר לך שהזקן היה מאד יעיל בדברים שלו, מאד קפדן, מאד דקדקן.

- אני ישן טוב מאד בלילה, חואן אלברטו – סיפר הזקן לגיסו באחד מהימים ההם בטלפון, כשהוא מסביר לו את השינויים בחברה. - אתה לא יודע כמה טוב שאני ישן בלילות. כמו תינוק, כמו תינוק...

ושריתה, אשתו של הזקן, נענעה את ראשה מצד לצד, בלי להשתתף בשיחה, בזמן שגיהצה.

- מעולם לא דרכתי על ראשו של אף אחד על מנת לעלות, אתה מבין אותי? מעולם. בזכות זה אני ישן בשקט. המצפון שלי נקי מאד.

לעלות? לאן לעלות? – שאלה שריתה, מרירה, מיד לאחר שקסטיליה ניתק את השיחה. – אתה כבר כארבעים שנה בחברה ואתה ממשיך בתפקיד מחורבן... איזה לעלות?

- אל תהי לא הוגנת, שרה. את יודעת שזה תפקיד טוב, מכבדים אותי...
- מכבדים אותך? ככה מכבדים אותך? כבר כחמש שנים שלא מקדמים אותך...
- אל תהי לא הוגנת – קסטיליה הגזים את פצעו - ולאן חשבת שאני אוכל להגיע בחברה הזאת? למנכ"ל?

- תראה, מירנדה...
- מירנדה... - קסטיליה נענע את ראשו, עם חיוך עצוב- מירנדה...
- כן, תראה את מירנדה... הגיע אחריו ומרוויח יותר מפי שתיים ממה שאתה מרוויח...
- זה לא יותר מפי שתיים, זה לא יותר מפי שתיים...
- בפחות זמן...
- שמעי שרה - קסטיליה נשך את שפתיו כמו מתלבט האם לגלות סוד מדינה - אני יודע היטב כיצד התקדם מירנדה...
- מה? איך התקדם מירנדה? מה עשה מירנדה?
- אני יודע טוב מאד כיצד התקדם מירנדה... יש הרבה דרכים להתקדם בחברה, שריתה. אני לא יודע האם מירנדה ישן כל כך טוב כמוני...
- אה, ברור... - שריתה הכתה יותר מהדרוש בקרש הגיהוץ - כבר ידעתי... כל אלה שמשגיגים דברים, כל אלה שהולך להם, הם בלתי ישרים, הם מנוולים, הם גנבים... הבן אדם הישר היחיד כאן זה אתה...

קסטיליה הסתובב על עקביו, תוך שהוא מסדר את הצווארון ללא פגם של חולצתו - הוא ענד עניבה אפילו בבית - שב והתנשף, כמו נאליץ להשתמש בשאריות האחרונות של סבלנותו האינסופית.

- קיימות הרבה דרכים לטפס, שריתה. הרבה דרכים.
- נו, טוב. ספר לי - אתגרה שריתה - בוא נראה, ספר לי, איך עשה מירנדה כדי לטפס?
- לא יכול לספר לך - עייקם את הפנים, קסטיליה - אני לא יכול לספר לך. זה מאד מסובך...
- ברור, אני פרדה שלא מבינה כלום. לי אתה לא יכול לספר מאומה כי אני לא מבינה - שרה לא הרימה את מבטה מקרש הגיהוץ - כל מה שאני יודעת הוא שמירנדה נמצא בתפקיד בו אתה הייתה מזמן צריך להיות... ושכל מי שמגיע למשהו הוא פושע.

נוסף על כך, אני אומר לך, קסטיליה הזקן התמרמר עם אותו טיעון מהרגע בו הגיע הצוציק כמנכ"ל. רגילו לחברה מסורתית יותר, הדבר שיגע אותו. והעיר על זה למשפחתו בשולחן ארוחת הצהרים, לשריתה ורולו, הילד שלו, כי הילדונת כבר התחפפה כשנתיים לפני כן.

- כל תינוק שחצן חושב שזכותו לדרוס אותך, שריתה - הוא אמר. היית צריכה לראות את הבחור הזה, את היהירות שלו, את השחצנות שלו, את הרברבנות שלו... אני לא יכול להסביר לעצמי כיצד בחורים כאלה יכולים להשיג תפקידים בעלי חשיבות כה רבה.
- אולי הוא כישרוני, אדלברטו - הפסיקה אותו שרה. - אולי יש לו כשרון... מאד פשוט -

קסטיליה שקשק את שפתיו.

- הוא מסוגל לכל דבר, זה הכישרון שלו... אוטו מיובא, טלפון סלולארי...
- ומה כל כך רע בזה? - השתתף רוליטו, בנו של קסטיליה, שלא עבר את גיל 16, כשהוא תומך בעמדת אימו.
- הם דורסים את כל העולם - קסטיליה נפנף את שאלת בנו. הם חושבים שאין להם מה ללמוד...
- אבל הגיעו, אדלברטו, הגיעו. ביום למחרת ייספקו תנאים טובים למשפחתם - אמרה שריתה.

קסטיליה חייך בעצב.

- אולי אני הוא זה שטועה - אמר, דרמטי קמעה - אולי זה אני...

והעניין התרחש בשעת דמדומים אחת בצורה שלא תאמן. אל תשאל אותי איך אני מכיר פרטים מסוימים. אבל אתה יודע שבחברות האלה, מוקדם או מאוחר, נודע לך הכל.

עד אותו רגע, הצוציק הזה, סילבה, בכלל לא התייחס לקסטיליה. חוץ מברכות שלום פורמאליות כמעט ולא דיבר איתו. גם לא התעלם ממנו, אלא שהוא התעסק במחקרים אחרים של החברה ולא נגע בצד של קסטיליה.

אבל אותה שעת דמדומים הוא קרא לו למשרדו, הממוקם בקומה העליונה של הבניין, על מנת שיביא לו כמה ניירות. וקסטיליה בא ומגלה משהו. שים לב לפרט מוזר זה בצוציק כמו סילבה עם פרופיל של מייעל פרגמאטי.

ראשית, שהילדון הזה החליף כמעט את כל הריהוט במשרדו. לעזאזל עם הרהיטים הישנים, עם הווילונות, עם הספריות. הכל חדש, סופר-מודרני, חלונות רחבים, רצפת עץ מקיר לקיר, כורסאות מסתובבות, מחשבים. ושנית, שעל מדף של אחת הכונניות היה אוסף של עיתונים מאד ישנים, העיתון "תרטוליות", עיתון כמעט בלתי מוכר משנת טרפפו. ישבו שם, ולא התאימו לשום דבר. סילבה, הצוציק, אני חושב שבכוונה כדי להפריע לקסטיליה, כדי להדהים אותו, דיבר באותו רגע עם הסגן שלו, עם פרס-סנטוריון, על בנות, קצת בקוד, כמו מנסים להיות זהירים.

- ואיך סיימת אתמול? - שאל פרס-סנטוריון כשהוא מתעלם מקסטיליה שסידר את הניירות בקלסר שחייב היה להציג.
- אתמול?
- עם דלמיטה.
- עם דלמיטה? - סילבה הסתיר חיוך - טוב. טוב מאד... אבל הלכתי לישון מוקדם.
- בחורה טובה...
- אמרה לי שהידידה שלה תתקשר אליך כשתחזור מפונטה דל אסטה...
- הידידה?

זה הרגע בו קסטיליה כחכה כדי לסמן שכבר היה מוכן. סילבה לקח את הקלסר, דפדף בו ולחשש פעמיים "טוב מאד, טוב מאד", מרוצה. אז הזקן, מעודד ומנופח עם האישור של הבוס, שאל, מאד מדוקדק, מאד מדוד, בעניין העיתונים הישנים.

- אני אוסף אותם, מר קסטיליה - קרא, מרוצה מעצמו, כמעט סמפטי, סילבה.

קסטיליה עיקם את הגבות. מעולם לא חשב שהבחור הזה, שיכולת לייחס לו יותר מכל, מחקרי שוק, ניתוח ניהול הפירמה, סרטים לראש בצבע זוהר בשביל חוף הים, גלשנים, ושעות השחר בפינאמר, יוכל לעסוק באיסוף עיתונים ישנים.

- במשך הרבה זמן גם אספתי משקולות נייר - המשיך סילבה. - אבל התעייפתי מהר. והתלהבתי מהעיתונים, אף על פי שאין לי זמן להתעסק בהם. גם לא היה לי הרבה מזל עם האוסף הזה...
- מדוע? - שאל קסטיליה, מופתע לגלות פרט אצילי בבחור.
- חסר לי גיליון, קסטיליה. אתה לא תאמין לי, חסר לי גיליון אחד ואני לא משיג אותו.
- גיליון אחד חסר לך? - צחק פרס-סנטוריון, שישב בשולחן הדירקטוריון.
- אתה יכול להאמין? גיליון אחד!

- ניסית בחנויות הספרים הישנים? – שאל קסטיליה. סילבה משך כתפיים כמו מבטל שאלה כזו מפגרת.
- אני מבין שהשאלה שלי נראית לך טריוויאלית – הודה קסטיליה. אבל אני ראיתי גיליונות של העיתון הזה לפני הרבה זמן בחנויות הספרים... ואפילו עוד, יש לי מספר גיליונות, מעטים מאד.
- בחנויות הספרים אין. – סילבה היה דרסטי -. אבל זה מאד מעניין מה שאתה אומר לי על הגיליונות שברשותך...
- אני שומר אחד – אמר קסטיליה – באופן מאד מיוחד, כי באחת הכתבות בו, אני מדבר על שנת 33, 34, יש הערה בה מופיע אבי. במשך ביקורו של הנסיך הומברט מסבוי ברוסריו, שבא למועדון הג'וקי. ושם מופיע אבא שלי.
- וזה הגיליון היחיד שיש לך?
- לא, יש לי מן הסתם שלושה או ארבעה גיליונות שמורים באיזה מגרה בארון...
- למה אתה לא מברר לי קסטיליה? הגיליון שחסר לי הוא המספר 148, תזכור...

פרס-סנטוריון, רשם בזריזות את המספר בנייר נדבק מעצמו ומסר אותו לקסטיליה. קסטיליה הנהג פעמיים בראשו ופרש.

ותראה מה קורה, אתה מן הסתם כבר מדמיין מה שקרה. קסטיליה הולך לביתו, אותו ערב מחפש במגרות העליונות של הארון ומוצא את העיתונים. שניים, שלושה גיליונות של "טרטוליות" חצי הרוסים, כבר צהובים, מלאי אבק, בתוך מעטפה, עיתונים שהוא לא הסתכל בהם אפילו לא במקרה כבר יותר משלושים שנה. ווידא, כמובן, שהגיליון בו מופיעה תמונת אביו היה המספר 148; ענייני הגורל, אף שלא תאמין. זאת ועוד. מה שהופיע על אביו לא היתה כתבה, וגם לא תמונה של אבא שלו לבד, ולא שום דבר דומה. מדובר בתמונה קבוצתית, עם כמעט יותר משלושים וחמישה אנשים, מטושטשת, בה מופיע אבא שלו בין ערימה של מלקי-תחת שמסובבים את הנסיך אומברטו, מצטופפים כדי להופיע בתמונה.

האבא של קסטיליה היה עוד אחד בין כל המתרפסים חובשי המגבעות ועונדי העניבה שסוכבו את המלך. משם מן הסתם באה לקסטיליה הזקן יראת הכבוד למלכויות, למגני-נשק, לאילנות היוחסין של משפחות צפוי. למחרת סילבה הצוציק שוב קורה לו כדי לבקש ממנו עוד ניירות. כשהוא עלה, התקיימה בקומה העליונה ישיבה של כל הדרג הבכיר של החברה, כחמישה עשר טיפוסים מכל סוג, הדנים על משהו חשוב. סילבה מתפנה לרגע כדי לעיין בדוחות של קסטיליה וכשקסטיליה כבר היה מוכן לפרוש, הוא עוצר אותו משולחן הדירקטוריון.

העניין הוא שקסטיליה הזקן שמר לעצמו את פיסת המידע שהגיליון הזה היה ברשותו. אפילו לאשתו הוא לא סיפר. אולם, הוא התהלך מחוייך בין הפינות משוכנע שהוא השיג נשק המסוגל להעניק לו כוח בלתי צפוי. למחרת סילבה הצוציק שוב קורה לו כדי לבקש ממנו עוד ניירות. כשהוא עלה, התקיימה בקומה העליונה ישיבה של כל הדרג הבכיר של החברה, כחמישה עשר טיפוסים מכל סוג, הדנים על משהו חשוב. סילבה מתפנה לרגע כדי לעיין בדוחות של קסטיליה וכשקסטיליה כבר היה מוכן לפרוש, הוא עוצר אותו משולחן הדירקטוריון.

- מר קסטיליה – קרא, מול השקט של שאר האנשים. קסטיליה נעצר ליד הדלת. – ביררת לי מה שביקשתי על העיתון?
- ראה מה זה המקריות – לגם קסטיליה מהציאה, מאד מרוצה מעצמו. – אכן, הגיליון שיש לי, בו מופיע אבי, הוא זה שאתה מחפש, המספר 148.

סילבה הניף חיוך של ילד טוב.

- פנטסטי מה שעשית, קסטיליה, פנטסטי. – קרא. – אחר כך נדבר על העניין – צחק, שובב. – אני מניח שלא תהיה לך התנגדות למכור לי אותו במקרה הזה... אני יכול לשלם טוב עבורו... אתה יכול לצלם אותו מהקצה לקצה בכל מקרה. כיום מצלמת הלייזר מאפשרת לשחזר כתב עת כאילו הוא מקורי..."

קסטיליה, ידו מונחת על הדלת הפתוחה, הבין שזה היה הרגע לו חיכה כל חייו. השעה את תשובתו לרגע, נותן למתח להיעצם בשקט של הנוכחים שהקשיבו לשיחה עם עירוב של עניין ואי-הבנה.

- מר סילבה – איית קסטיליה – אתה תדע למחול לי אבל לכתב העת הזה יש ערך ענק עבורי, מהסוג הרוחני... ולא הכל ניתן לרכוש בכסף... ברשותך – וסגר את הדלת לאט, בצורה דרמטית, בלי רחש.

למחרת, קסטיליה הטמבל, כי אני אומר לך שהוא היה טמבל, חגג את יום ההולדת שלו בבית, בדירה שהיתה לו ברחוב ספרד פינת מונטבידאו. הוא כינס את כל משפחתו, או לפחות את אלה שהיתה להם הערצה מסוימת כלפיו, שחשבו שהמילה שלו היתה קדושה ושמיקמו אותו בין זקני הדור כי הזקן דיבר יפה והפגין נימוס בזמן האוכל. סוסנה, בתו, לא היתה שם כי לצוציקית הזאת נשבר בגדול כבר מזמן מהזקן והתחפפה עם איזה צוציק וגרה בדרום או באזור הזה. אבל כל השאר היו שם. אכלו, שתתו, דיברו ולקראת הסוף הזקן ביקש תשומת לב.

- שקט, שקט, שאדלברטו הולך לדבר – דרשה, במכת יד דודה מגדה, שתמיד היתה מלקקת לזקן.

- בשקט, היי – הסכימה שריתה – קצת שקט...

- אתמול קרא לי המנכ"ל החדש שלנו... – התחיל לספר הזקן, חגיגי, עם חיוך שובב, והוא עוצר מיד כשהוא שומע לחשושים. הדודה מגדה התכופפה מעל קציטו שהתעקש להמשיך לדבר עם בן דודו, ובצורה אנרגטית פקדה לו משהו בקול נמוך, כשהיא מטלטלת אותו בזרועו. קציטו שתק.

- תקשיב ארנסטו – דרש אדלברטו, תוך שהוא יוצר עוד ציפיות – תקשיב טולו, שזה טוב...

טולו, גיסו של קסטיליה, נענה לבקשה עם חיוך רחב ומלגלג. הוא היה היחיד שעלתה לו על העצבים האצילות הקבועה של קסטיליה, והיחיד שלאחר מכן בביתו קיטר עם משפטים כמו: "אבל למה הוא לא הולך שישטפו לו קצת את התחת". בכל זאת היה מקבל בברכה את ההזמנות לדירה שברחוב ספרד פינת מונטבידאו כי מעת לעת היה נזקק לעזרתה של אחותו שרה מפני שהוא לא ניהל חיים "מסודרים", כפי שטען הזקן.

- שמע טולו... – התעקש הזקן. – אתמול קרא לי הבחור הזה, סילבה, הבוס החדש...

- לא סיפרת לי כלום... – עיקמה את מצחה שריתה, מדמה חיוך. ובזמן שהזקן סיפר את המעשה שהתרחש בדירקטוריון החברה הפרצוף שלה התחיל לקבל צבע עפר.

- ואז אמרתי לו... אז אמרתי לו... – האט את הסיפור, מתענג, קסטיליה – פשוט מהדלת, ומול השקט של כל מי שנכח בחדר... אמרתי לו: "מחל לי מר סילבה, אבל לכתב העת הזה ערך רוחני גדול בשבילי... ויש דברים שלא קונים בכסף"... והלכתי לי...

נהיה שקט. שריתה היתה סגולה. דודה מגדה, המלקקת, מייד אמרה, תוך דפיקת אגרוף על השולחן: "קח!"

- אמרתי לו את זה... – חזר על עצמו קסטיליה, מרומם.

- איזה שיעור חיים! – גיעגועה דודה איזבל.
- "לכתב העת הזה ערך רוחני גדול עבורי... – כמעט איית, עוד פעם, הזקן – ויש דברים שלא קונים בכסף."
- אבל בודאי! – צרחה מגדה – הצעירים האלה חושבים שהם יכולים לדרוס כל דבר, לא תאומן השתלטנות שלהם!
- הם חושבים שהכל ניתן לקנות בכסף, איזבל, וזו הבעיה - הוסיפה לאורה. טולו לא אמר כלום. רק הביט בשריתה, שעם יד בפה, נהייתה ירוקה.

אותו לילה כמובן, כשהאורכים הלכו, הבלגן התלקח. שריתה באה בטענות מרוגזות על מה שהוא עשה, היא תיארה את זה כמעשה בלתי אחראי, היא שאלה אותו מי הוא חושב את עצמו, התייעצה איתו לאן הוא ילך לחפש עבודה כשהבוס שלו יבעט לו טוב טוב בתחת, ומאין הוא ישיג את הכסף לשלם עבור הטיוול לניו זילנד שרוליטו אמור לעשות עם קבוצת הרגבי שלו.

- אנחנו לא מדברים על כסף, שריתה – השיב קסטיליה כבר מהמיטה, לא בנוח – אנחנו מדברים על עקרונות, שהם דברים שונים מאד... על עקרונות!

אבל שריתה לא ענתה לו. היא בכתה בכי חנוק בשירותים.

לאדם השני שלא התאים העניין היה, כמובן, סילבה. נוסף על כל הצרות, פרס-סנטוריון, קצת בצחוק קצת ברצינות, ירד עליו בהפסקות של משחקי הפאדל.

- מה אתה עוד רוצה טמבל? – אמר לו, כשהוא שותה גייטורייד ומנגב את המצח עם מגן הזיעה של ידו. יש לך בן אדם בלתי משוחד, בדיוק בתפקיד בו הוא חייב להגן על הכסף של החברה, ואתה מתלונן...
- בלתי משוחד? סילבה נדנד את הראש-. כל מה שהבן זונה הזה רוצה הוא להוציא ממני כסף. זה מה שהוא רוצה...
- אולי לא, אולי לא... אולי הוא טיפוס עם עקרונות חזקים... לא מעניין אותו הכסף.
- הוא בן זונה, מנואל... אני מכיר את הטיפוסים האלה, אני מכיר אותם.
- ומה תעשה?

סילבה עמד והיכה פעמיים שלוש עם המחבט בירך המיוזע.

- כבר תראה מה אני הולך לעשות. לכל אחד יש מחיר, תזכור...
- תעיף אותו?

סילבה הביט בידידו ברחמנות.

- זה יהיה קל מדי – אמר, והמשיכו לשחק.

למחרת סילבה ביקש שוב מקסטיליה שיעלה לחדר הזירקטוריון. ושם, בלי עיכובים אך תמיד במסגרת מאד לבבית, הציע לו חמשת אלפים דולר תמורת כתב העת. קסטיליה, יושב מולו, הסתכל עליו. נהנה מהרגע. הסכום הזה היה הרבה מעבר למה שהוא הרוויח בחודש.

- מר סילבה – התחיל להגיד, משוכנע שהוא פותח במסע צלב של ערכיות, - אני מאמין שאנחנו באים מתרבויות שונות, מחינוך שונה. אני לא אומר לך ששלי טובה יותר משלך או ההיפך. אבל ברור שהן שונות. ובתרבות ממנה אני בא, מקדשים ערכים שונים: הנאמנות, הכנות, המאמץ, הידידות, חוש הסולידאריות. אתה מן הסתם שמת לב, מר סילבה, שבשום רגע לא דיברתי על כסף. זכר אבי לא נמדד ביחידות מטבע, מר סילבה. זה כל מה שאני יכול להגיד לך.

סילבה זרוק באופן לא אלגנטי במקצת על הכורסה שלו, המשיך לשחק עם פזל מפלסטיק בעל עיצוב די מסובך, מבטו אבוד בנקודה מופשטת. הוא אישר אחר כך עם הראש, קם והושיט את ידו לקסטיליה.

- אני מודה לך, מר קסטיליה – אמר, כבר מעודד-. נשבע לך בכנות שאני מעריץ אנשים כמוך שמסוגלים להפריד את עצמם מהנושא הכלכלי...

- אל תחשוב שאין לי בעיות משלי, מר סילבה – קם, זורח, קסטיליה.

- אני מתאר לעצמי, אני מתאר לעצמי. מה שהופך את התנהגותך לעוד יותר ראויה לשבח.

קסטיליה הלך, זקוף כמו De Gaulle. סילבה חזר להתיישב, מלמל קללה קטנה, ואמר לפרס-סנטוריון:

- תן לי את הטלפון בבית של האיש הזה.

נוסף על כך - כבר אמרתי לך שבחברה הכל נודע לך - החדשות על העניין הזה, ביום למחרת, כבר היו ידועות לכל. כבר הודלף מה שקרה בפגישה הראשונה, עניין כתב העת, סירובו של קסטיליה, העמידה האיתנה של קסטיליה, ההתעקשות של סילבה, ההדיפה החוזרת ונישנת של קסטיליה. היו עובדים, אני ביניהם, שניגשו לקסטיליה כדי לברך אותו, בדיסקרטיות, בלי לגלות את העניין. והבנות התנפלו עליו. אפילו אינס, שהיה ידוע בוודאות ששכבה עם סילבה, ניגשה אליו לברך אותו. קסטיליה זהר, למרות שהיה לו משהו נגדה מאז שנודע לו שהתעסקה עם המנכ"ל. קינא, יותר מכל. בכל אופן קסטיליה אימץ פרופיל נמוך. "פשוט עשיתי מה שהאתיקה והמוסר שלי ציוו עלי לעשות" אמר כשהוא משפיל את מבטו, לא רק כדי לדמות צניעות אלא גם כי מן הסתם הוא לא רצה להרכיב קרקס כזה שיגרום לבוס לפטר אותו לקבינימט בגלל הפה גדול שלו. בכל אופן הוא דאג טוב מאד לציין בפגישות הקפה ובהפסקות, שדרוש היה לשים מעצור כלשהו לכל אלה שחשבו שכל דבר, אפילו הקדוש ביותר, ניתן לרכוש.

למחרת הוא מגיע הביתה ושריתה מחכה לו.

- הבוס שלך התקשר – תפסה אותו. קסטיליה קפא, ושיחרר קצת את העניבה. הוא נזהר טוב מאד לא לדווח לאשתו את הפרקים האחרונים, במיוחד זה בו הוצעו לו חמשת אלפים דולר תמורת כתב העת.

- הוא סיפר לי הכל – המשיכה שריתה. רוליטו, שחקן הרגבי, ישב בשולחן והקשיב.

- הוא סיפר לך על הכסף – אמר קסטיליה-. בוודאי כבר שמת לב איזה מן טיפוס הוא... חסר מעצורים אחד ש...

- נראה לי טוב מאד הבחור – הפסיקה אותו שריתה -. טוב מאד, מנומס מאד. הוא אמר שהוא מדבר איתי כי אולי אני הגיונית יותר...

- זה כבר עובר כל גבול – התעצבן קסטיליה -. האיש הזה עובר קו אדום... הוא בלתי זהיר ואצטרך לדבר איתו שוב... אין לו שום סיבה לטלפן הביתה ו...

- אבא – רוליטו החליט להתמודד איתו -. בגלל עיתון מחורבן שאפילו לא ידעת שהיה לך...

- איך עיתון מח... – שאג קסטיליה, תוך שהוא מאבד את קור רוחו – איך אמרת?

- אלף פעמים הייתי על סף לזרוק אותם, אדלברטו – צעקה שריתה - . אלף פעמים הייתי על סף לזרוק את כל הזבל שיש בארון. לא זרקתי אותם כיוון שהם היו ביחד עם כמה מתכונים... אל תבוא עכשיו עם זה שהעיתון הזה מאד חשוב לך!

- יסודי! – שאג קסטיליה, אצבעו באוויר - . י-סו-די!... אבי מופיע שם... ואפילו אם זה לא היה ככה, אפילו אם העיתון הזה כבר לא היה כל כך חשוב לי, שריתה, עכשיו העניין עובר דרך מקום אחר ...
- דרך איזה מקום?
- דרך העובדה עצמה, דרך העקרונות שלי, כדי לא לאפשר לצוציק חצוף וחסר אחראיות שיאמין שהוא יכול לקנות אותי בחופן דולרים עלובים.
- לא כל כך עלובים – כעס רוליטו - . זה הכסף שאנחנו מחפשים בשביל הנסיעה שלי.
- ובשביל הבגדים שרוליטו צריך לקנות לנסיעה – תמכה שריתה - . הוא לא הולך לנסוע כמו קבצן הילד הזה ...

קסטיליה סיבב קצת את הפנים, הסתכל לכיוון נקודה לא מוגדרת והוריד את כתפיו בצורה בה הוא ראה פעם את ויטוריו דה סיקה עושה ב "לחם, אהבה ופנטזיה".

- לא יאמן... – מלמל, כמו לעצמו - . לא יאמן... בחור בן שבע עשרה, שחשבת שהוא מלא אידאליים ושאיפות... בחור בן שבע עשרה, שיכולת להניח שהוא בדיוק בגיל הטוהר והרוחניות... מוכן למכור את עצמו תמורת חמשת אלפים דולר עלובים, כמו עבד, כמו פניקי, כמו עבד משוטאי.
- איך חמשת אלפים דולר אדלברטו? – עיקמה את מצחה שריתה - . עשרת אלפים דולר אמר לי הבחור הזה, עשרת אלפים.
- עשרת אלפים דולר אמר לה האיש, אבא – חזר רוליטו, וקסטיליה הרגיש שהאדמה נפערת תחת רגליו.

למחרת היה זה קסטיליה התקשר לסילבה כדי לבקש לבקר אותו במשרד שלו. קסטיליה נכנס בצעדים מהססים. הוא איבד את היהירות הישנה, אך החליף אותה בהכנעה מיליטנטית. אותה הכנעה, תיאר לעצמו, שהרגישה ז'אן דארק מול ערמת העצים.

הזקן ידע שסילבה פתח בחוכמה עוד חזית כשהוא התקיף את ראש הגשר המשפחתי. ידע גם שסילבה היה מסוגל להכפיל את ההימור עד לגבולות שקשה לעמוד בהם. ושהעורף שלו לא יחזיק מעמד עד כדי כך.

אבל הזקן, שהזהרתי אותך מראש שהיה טמבל, דחף את הדברים רחוק מדי. כבר כל העולם ידע על עמדתו המתגרת מול הבוסים, הוא הפך למן צ'ה גברה מול הכוח של החברה ועכשיו, אם הוא היה קורץ ראשון, אם היה נכנע, התמוטטותו היתה אנכית ומוחלטת.

- נראה לי ממש בלתי זהיר מצידך, מר סילבה – אמר הזקן – שתכניס את אשתי בבעיה הזאת...
- זאת לא בעיה, קסטיליה, זו עסקה מסחרית.
- עבורי היא כבר בעיה, מר סילבה. אתה העמדת אותי מול אשתי ומול בני, על משהו שלא היה צריך לצאת מהמשרד הזה...
- נעשה משהו, מר קסטיליה... בוא נראה... – קטע אותו סילבה, מעשי - . אני יודע שכל זה דלף בחברה, כל העניין הזה איתך, העיתון שלך, האוסף שלי וכל הדברים האלה... יפה... לכן אתה נהיית מין אביר של המטרות האציליות, מישהו שמסוגל, בעולם הממוסחר הזה, להישאר

בשולים של הלחצים האלה, ולעמוד על העקרונות שלו עד הסוף. ונהיית כזה בצדק, קסטייליה, תאמין לי.

קסטייליה הסתכל עליו, מנסה לנחש לאן הוא רוצה להגיע.

- אבל אתה איש עקרונות, קסטייליה – המשיך סילבה -, ואני סוחר. לכן בוא נעשה משהו... נעשה משהו. נשאיר את הדברים כמו שהם. בוא נחכה שכל זה ישקוט, שחבריך לעבודה ישכחו את העניין, שיפסיקו לדבר על השטויות האלה... ובעוד חודש, בעוד חודשיים, אתה מוכר לי את העיתון, בפרטיות מוחלטת ביותר. איש לא מגלה. אתה שומר את היוקרה שרכשת, אני נשאר עם העיתון ומשלים את האוסף, ואתה ומשפחתך מקבלים את הכסף. וכולם שמחים.

קסטייליה חש כאב עמוק בגרון. אבל התחיל לשלול באיטיות בראשו. קיבל בחזרה את נשמתו המלאה ברוח האפית שבערה בו.

- אנחנו מדברים שפות שונות, מר סילבה. ובמשפחת קסטייליה תמיד היינו אנשים בעלי מילה אחת בלבד – הוא קם. מן הסתם קסטייליה חשב שבאותו רגע גופו זהר כולו, כמו אלה של הקדושים הקדומים.

סילבה לחץ את הלסת.

- רק רגע, קסטייליה, רק רגע... אולי לך הכסף לא חשוב. אבל ייתכן שדברים אחרים חשובים לך. סילבה הביט בפרס-סנטוריון, עד בעל זכות יתר לכל ההתרחשויות. קסטייליה הסתכל על סילבה. מזמן שאתה לא נוסע לבואנוס איירס, קסטייליה? – שאל סילבה. קסטייליה התרוקן מאוויר עם חיוך אירוני, לא מאמין שסילבה יבלף אותו עם זה.

- מזמן לא – הודה.

- מה דעתך שהחברה תשלח אותך לשבוע לבואנוס איירס, קסטייליה, הכל משולם כמובן, למלון חמישה כוכבים... – קסטייליה קידם את הסנטר, כל שנייה יותר ויותר סרקסטי, מתפלא אולי מהידרדרות יריבו.

- מלווה באינס, קסטייליה? מה דעתך על זה?

הזקן הרגיש כמו פטיש בראש. אלף תמונות מייד חלפו לנגד עיניו, מזרני מים, לובי במלונות מפוארים, ארוחות ערב עם שמפניה, סוויטות ממוזגות, ורגליה הארוכות של אינס.

- נראה לי... – ניסה להתגבר – נראה לי חוסר כבוד כלפי אינס, מר סילבה.

- על זה אל תדאג – אמר סילבה – רק תחשוב על זה, אתה מבין אותי? תשקול את זה. תאר לעצמך מה יכול להיות. אם מוצא חן בעיניך, אם מקובל עליך... –

- נראה לי... נראה לי משהו נמוך, מר סילבה – העיז להאשים קסטייליה – אותו דבר כמו העובדה שדיברת עם אשתי בבית... –

- אל תדאג קסטייליה – סילבה התקדם כמו כדי לשים לו את ידו על הכתף, ציני -. אם אני מדבר עם אשתך לא אספר לה על הנסיעה לבואנוס איירס...

לזקן לא עבר אפילו אוויר דרך הגרון.

- אני מבקש ממך – אמר, במידה רבה של קושי – שלעולם לא תתקשר שוב לאשתי הביתה.

- כמובן שלא אעשה זאת – הבטיח סילבה -. אבל מה אני עושה אם היא תתקשר? קבענו שהיא תתקשר...

הזקן לא הוסיף כלום ופרש מהמשרד. נוסף על כך, בזמן שהוא יצא שמע את הטלפון מצלצל.

מעכשיו הלאה אני חושב שהעניין נהיה גיהינום בשביל הזקן הטמבל והמסכן הזה. אני מניח שרעיון הנסיעה לבואנוס איירס עם הכוסית הזאת החזיק אותו מן הסתם ער יותר מלילה אחד אבל שהוא ביטל אותו כמעט מלכתחילה. הוא לא היה אלה זקן מוג לב, אפילו צדקני הייתי אומר, עם הסיפור הראוותני הזה של הנאמנות בנישואין. ויותר מכל, עם פחד ענק שיתפסו אותו ברמאות ושכולם יגידו: "אבל תראה באיזה משכן נזיר תפסו את מר קסטיליה". אבל מה שבהחלט בילגן את העניין היתה ההתקפה הבאה של סילבה שהחליט בנחישות להראות לעולם, ובמיוחד לפרס-סנטוריון ולבריונים שלו מהדירקטוריון, שלכל דבר יש מחיר, שהכל ניתן לרכוש, ושמנהל טוב לא יכול לעצור מול שום דבר או מול אף אחד.

כשריתה התקשרה אליו שוב – כי היא זאת שקבעו שאמורה היתה להתקשר – סילבה הציע, ישר על המקום, שלושים אלף דולר. אני חושב שהוא עשה את זה לא רק בשביל האתגר האישי להעמיד את פילוסופיית החיים שלו מול זו של הזקן המנופח והמגוחך הזה, אלא שהוא גם לקח את זה כהשקעה חינוכית למען השותפים שלו, שיצטרכו לקחת בחשבון את "התקדים" הזה כהוראה למנהלים. שריתה פנתה לקסטיליה וכיסחה אותו.

- מדובר בעתיד הבן שלך – הדגישה, כשהיא מנסה להישאר רגועה -, הנסיעה של הבן שלך, השיפוצים שצריכים לעשות בדירה, ואפילו אפשרות המכונית...

קסטיליה נשאר בשקט, יושב מולה, נושך את העור הפנימי של שפתיו.

- כמה זמן שאין לנו מכונית, אדלברטו? – שאלה שריתה. מאז שהיינו חברים, שהיית בן עשרים ושלוש אני חושבת. מאז התקופה הזאת. לגלאדיס וארנסטו יש. למגדה יש. ואפילו טוטו הולך לקנות אחת.

נהיה שקט.

- למה אתה לא מסרב ... – שאל רוליטו, לפתע – ומחכה עד שהוא ייתן לך הצעה של חמישים אלף דולר?

קסטיליה הסתכל עליו מבלי לראות אותו, תוך ששואל את עצמו כיצד הוא יכל להוליד כזו מפלצת.

- אם אתה אומר לא לבוס שלך... – המשיכה שריתה -. כי תזכור שהוא הבוס שלך, אני מבטיחה לך שקודם כל אני באה ושורפת את העיתון המחורבן הזה עכשיו. מייד עכשיו אני שורפת אותו. ואחר כך... – השעינה את האגרופ על שפתייה שרעדו, על סף בכי – נשבעת לך שאני תופסת את הדברים שלי ואת הדברים של רולו ושנינו עוזבים את הבית... לכל מקום אנחנו הולכים, לכל מקום...

קסטיליה הביט בבנו. רוליטו החזיק לו את המבט, בהחלטיות. הזקן קם.

- זה מהנה לדעת – מלמל – שתמיד רציתם אבא שיהיה דוגמה של יושר, של כושר פרעון מוסרי, של אתיקה... זה ממש מהנה...
- מה הקשר עם האתיקה, אדלברטו? - קפצה שריתה – אל תעשה פנטומימה מעיתון מחורבן! על איזה אתיקה אתה מדבר?

היה זה קסטיליה מי שישב חנוי.

- מה תגיד אחותך? - שאל – מגדה, ארנסטו ... אימך?
- כלום אין להם להגיד, כלום! אין להם שום סיבה לגלות דבר! או אתה חושב שכל העולם מודאג מהעיתון המחורבן הזה, אדלברטו? מה הם יגידו הא? מה הם יגידו? "אדלברטו נתן במתנה את העיתון הזה לבוס שלו", זה מה שיגידו "הוא שינה את עמדתו ונתן במתנה את העיתון לבוס שלו".
- אבל אני לא נותן אותו במתנה ... זה לא מתנה...
- הם ישמחו בסך הכל, כשיראו שיש לנו אוטו, שרולו יצאה לטיול, שסוף סוף הולך לנו...

קסטיליה התבונן לאינסוף.

- גם יכולתי לתת אותו במתנה ... – הרהר, מלמל.
- אני הורגת את עצמי – אמרה שריתה.
- אפילו שיכור לא – קפץ בנו.
- אני עוזבת את הבית, אדלברטו, תדע את זה -. אנחנו עוזבים עם הבן שלך ... – וקסטיליה נשאר בשקט.

אני חושב שבאותו רגע הזקן החליט להיכנע. הוא שם לב שעזות המצח שלו, ההתגרריות, השחצנויות שלו, כבר לא הואילו עוד. הוא הלך רחוק מדי. הוא ניגש לארון, הוציא את כתב העת, ושם אותו על השולחן. עלעל בו, עבר על התמונה בה הופיע – אחד בתוך קהל רב – אביו, ולקח נשימה עמוקה. וברגע הזה התקשרה אליו בתו. לאחר שלא דיברה איתו כיותר משלוש שנים, סוסנה, הבת שעפה לדרום עם אומן, פתאום הופיעה. היא אמרה לו שעברה דרך רוסריו ושרצתה לראות אותו לרגע. פגוע, פגיע, רועד, הזקן הסכים להזמנה. הוא עצמו בעצם סילק את הבחורה כשהיא סירבה ללמוד רפואה תוך שהיא מתעקשת ללמוד תיאטרון; שם, נוסף על כל הצרות, הכירה בבחור בעל מראה עלוב שעשה דמויות עם חוט ברזל וניגן גיטרה. אותו אחר הצהריים הזקן נפגש עם סוסנה בבית קפה שבמרכז ושוחחו זמן רב. וסוסנה ריגשה אותו. היא אמרה לו שנודע לה על כל הבלגן בעניין העיתון, שהיא גאה שיש לה אבא כמוהו, שהוא מהווה מבצר המוסריות והרוחניות מול כל החרא המסחרי והרכושני של השיטה שהפכה את אמריקה הלטינית לחברה צבועה. הזקן כמעט בכה. וכשסוסניטה בירכה אותו לשלום כדי לחזור לסן מרטין דה לוס אנדס עם הבחור השעיר הזה, היא השאירה את הזקן עם בלגן כזה בראש שהוא החליט להתייעץ עם ידידו אבודנקי.

מיהו אבודנקי אתה תשאל? ובכן, פדרו אבודנקי הוא זקן קרח, מזוקן, עורך דין, שלמד בתיכון עם קסטיליה. ובתקופה ההיא אבודנקי היה מנהיג של השמאל, הוא היה פעיל קומוניסט מהאמיצים ביותר, פרובוקאטור. הזקן תמיד העריץ בשקט את אבודנקי. בלי להודות בזה, כי הזקן היה בעניין אחר, באינדיבידואליזם, בסוריאליזם, מדבר על Braque, Apollinaire, Breton, וכל השטויות האלה. אבל הוא העריץ את אבודנקי בגלל ההתלהבות שלו, בגלל הביצים שהיו לאיש הזה, בגלל טוהר דעותיו ובגלל תשומת הלב שהבנות נתנו לו, לסמן הזה של השמאל.

הזקן לא היה פעיל אבל מעת לעת דיבר עם אבודנקי, מתדיינים על תפקידם של ההמונים, על הסיכונים של טעויותיהם ועל זה שלא ברור שלהמונים תכונת האינפאליביליות ההיסטורית. במשך שנים לא היו לו

חדשות עליו. זאת ועוד, הוא חשב שחיסלו אותו, שהרגו אותו אנשי הצבא כי איש לא הביא לו חדשות על ידידו. אבל לבסוף הוא הופיע מחדש. הזקן פגש אותו כשהוא הולך ברחוב קורדובה. הוא חי המון שנים כפליט בהולנד וחזר יחד עם הדמוקרטיה. הוא מסר לקסטיליה מספר טלפון, כמעט כמו דבר פורמאלי חסר משמעות, למקרה הצורך, אם הצטרך משהו. וקסטיליה, עם כל הבלגן שהשאירה לו בתו בראש התקשר אליו. רצה לבקש ממנו דעה, עצה, ברגע הזה כשהמבנה המוסרי שלו והאתיקה שלו היססו.

- אבל תן לו את העיתון, אדלברטו! – נשען לאחור, מזועזע, אבודנקי – תן לו את העיתון הזה ושיפסיק לבלבל את הביצים.
- האמת ש... לא יודע... חשבתי שאתה...
- תקשיב לי אדלברטו, תקשיב לי. אל תכניס את עצמך בעמדה עקרונית מטומטמת – הנמיך את הקול, מבין -. האיש הזה לוחץ עליך, הוא נוגע במה שבשבייך הוא הדבר הקדוש ביותר, המשפחה שלך. הוא מסכסך בינך לבין אשתך ובנך. הוא הורס לך את החיים. הוא מסוגל להכפיל את ההימור שלוש ארבע פעמים עד שהוא ישבור אותך... ואנחנו מדברים על עיתון זבל, אדלברטו.
- לא מדובר בעיתון, פדרו. אני חשבתי שתבין את מאבק העקרונות ופילוסופיות חיים שמתייצבות זו מול זו בעניין הזה...
- אדלברטו, אדלברטו... זה לא זמן לסרטי ג'יימס בונד איפה גורל העולם נמצא על כף המאזנים. אני מבין מאה אחוז מה שאתה רוצה להגיד לי... נהרגו וממשיכים להיהרג אלף ואלפי אנשים למען דברים יותר חשובים בעולם... אתה הופך למשהו אפי לכאורה, עימות שאפילו הייתי אומר שהוא סתם בין דורי... תן לו את העיתון, קבל את הכסף, קנה לעצמך אוטו, קח את אשתך לחופש, שהילד שלך יוכל לנסוע לניו זילנד, ושהבחור הזה, סילבו, סילבה או איך שקוראים לו, יכניס לעצמו את כתב העיתון הזה בצורת צילינדר באמצע התחת ...
- נראה לך, פדרו? אתה קשוח...

אבודנקי מתח חיוך עצוב.

- אני עובד בשביל חברה רב-לאומית, אדלברטו – הוא אמר -. כעורך דין. אני עובד בשביל חברה רב-לאומית. כבר התחתנתי והתגרשתי שלוש פעמים... יש לי ילדים בהולנד, ילדים כאן... פגשתי חבר שלי לשעבר כאיש מודיעין של חיל הים... אני כותב מעת לעת ומנסה לא להיהפך לבן זונה איום... בגלל הילדים במיוחד אני אומר לך.

קסטיליה התבונן בו בשקט.

- ואתה בא אלי עם הסכסוך הזה על העיתון... – צחק אבודנקי.
- טוב, אני מתנצל... חשבתי שזה היה מתאים...
- לא. בנאדם בבקשה! אני שמח לראות אותך... אבל תמכור לו את העיתון... או אתה חושב שמישהו יכיר לך תודה אם אתה לא עושה את זה? לא אמרו לנו שאיש לא ביקש מאיתנו שנילחם עבורם? לא אמרו לנו את זה? לא אומרים לנו את זה?
- וזה נכון – עקץ קסטיליה. אבודנקי צחק, מריר.

בירכו אחד את השני לשלום.

יומיים לאחר מכן קסטיליה סידר את תנאיי המסירה, את תנאיי כניעתו. סוד מוחלט, דרש. דיסקרטיות טוטאלית. אפילו סיכמו את הכל בטלפון עם סילבה מהבית שלו, כי כל פעם שהוא עלה לדירקטוריון כל העולם ידע על כך, ולא רק זה, כל העולם ידע על מה הם דיברו.

- בבקשה קסטיליה, אין מה להגיד – אישר סילבה, מדוד אך שופע כשהוא עושה מחווה עם אגודל מרומם לידידו פרס-סנטוריון – אין מה לדבר. אני אומר לך עוד. אני מציע לך שלא תביא לי את העיתון הנה, לחברה. ושניפגש מחוץ לשעות העבודה. מה דעתך על הדירה שלי ביום ראשון אחר הצהריים?

קסטיליה היסס.

- הדירה שלך? – מדד את הסיכונים.
- הדירה שלי. אני גר לבד, בשכונת מרטין. אם אתה אומר לי שאתה בא בשעות הדמדומים, אני מחכה לך בערך בשבע, שבע וחצי, איך שיותר נוח לך. אתה מוסר לי את העיתון ואני נותן לך את הצ'ק במקום. ביום שני אתה מפקיד אותו.

קסטיליה הביט באשתו והיא, מנחשת את ההצלחה, הקשיתה את הגבות.

- שמונה וחצי של יום ראשון. – נתן הצעה נגדית – יש לי משהו לעשות לפני כן.
זה היה שקר. אבל חשב שבשעה זו כבר יהיה חשוך ופחות אנשים יוכלו לראות אותו נכנס לדירה של סילבה. "כמו גנב בלילה", הצליף לעצמו לפני שהמשיך לדבר.

- שמונה וחצי, קסטיליה. מצוין. אני מחכה לך שם. אתה תבוא לבד, כמובן?
- בוודאי, מר סילבה. אבוא לבד.

לקראת יום ראשון כבר הרגיש שהוא הוריד כובד מעצמו. אני חושב שעצם העובדה שקיבל החלטה, טובה או לא, הרגיע אותו באופן משמעותי. מה שקשה, מה שהורג אותך הוא אי הוודאות. חוץ מזה, הוא כבר קיבל את תמיכתה של שריתה בחזרה ואפילו את הכבוד של רולו המתבגר, שחקן הרגבי המבטיח.

שאר האנשים הדאיגו אותו פחות. אף אחד כבר לא העיר לו כלום בנוגע לעיתון. ובתו, זו שקיבל בחזרה, סוסנה, היתה שוב בסן מרטין דה לוס אנדס הרחוקה עם האומן-זמר.

הוא הגיע לדלת של הבניין המפואר שבשכונת מרטין וצלצל באינטרקום. היה קר. לא ראו כמעט אף אחד ברחוב, וגם לא בדלתות הדירות. אפילו לא שומר בשולחן הקבלה. "יותר טוב" חשב לעצמו קסטיליה, כשהוא מחזיק מתחת לזרועו את המעטפה בצבע צהוב בתוכה הוא הכניס את העיתון. המעלית העלתה אותו, לאט ובשקט, עד לקומה ארבע עשרה. פתח ומול דלת המעלית נפתחה גם דלת הדירה. סילבה חיכה לו לבוש חולצת שרוולים קצרים אבל עם עניבה, עם כוס וויסקי ביד, מחייך. מאחור ניתן היה לראות חדר מרווח וחלון מאד רחב שפנה לנהר.

- מה נשמע? – אמר קסטיליה.
- מה שלומך, קסטיליה? כנס, כנס.

קסטיליה נכנס לדירה ועצר דחף להוריד את המעיל. הוא רצה שהעניין יהיה מהיר. המקום היה שקט וקצת חשוך, כאילו גם סילבה מיהר לסיים את זה, כאילו הוא תכנן לצאת מייד.

- כנס, כנס, דרך פה, קסטיליה – סילבה הזמין אותו לחזר סמוך שנראה יותר מואר.
- הבאתי לך גם ... – הסכים להצעה קסטיליה – את העיתונים האחרים, הגיליונות האחרים של "תרטוליות" ששמרתי. סך הכל, בשבילי...

ונשאר בשקט, המום. שם, בחדר הסמוך, מול שולחן קפה די רחב עליו היו בקבוקים, חטיפים וכוסות מסוגים שונים, היו כולם, כל חבריו מהמשרד. היו גם פרס-סנטוריון, אינס, ושאר חסידיו הנלהבים של סילבה בדירקטוריון.

- תראו מי הגיע – הכריז סילבה הבן זונה, ואז היה כאילו כולם קיבלו את כושר הדיבור בחזרה, ובירכו בצעקות שמחה את בואו של קסטיליה. הזקן קפא, נטוע באמצע החדר. הוא הרגיש, ניחש, קיבל את העובדה שזיינו אותו.
- בוא נראה... בוא נראה את העיתון הזה שלא רצית למכור לי, קסטיליה... – מכה כף בעליזות סילבה, תוך שהוא תופש כריך משולש ומכניס אותו כולו לפה, מול ההמולה הכללית. – תרשה לי לראות אותו...

קסטיליה נשאר עם המעטפה מושטת קדימה. סילבה לקח אותה בלי כל מאמץ ומייד נפל בחלל שהשאירו לו באמצע הכורסה הגדולה, הבלונדינית מהמחשוב ואינס, שצחקה בצעקות. כולם – היו כעשרים – נרכנים על כתב העת כדי להתבונן בו, עם צרחות מדומות של עניין.

- מה שהובטח מהווה חוב, קסטיליה – סילבה שוב קם כמו קפיץ. – עכשיו אני מביא לך את הצ'ק שלך... – ועזב כמעט בקפיצות לכיוון החדר השני. קסטיליה נשאר תקוע איפה שעמד, נושם בקושי. אינס הציעה לו משקה, פרס-סנטוריון הציע לו חטיפים, אבל הזקן לא הסכים ולא ענה מאומה.
- הינה – הכריז סילבה, כשחזר... – הניף את הצ'ק מול כולם. – 30.000 דולר!
- 30.000 דולר!... איזה נפלא! – צעקו כמה, במיוחד הנשים.
- מה שעולה כסף, הוא בעל ערך – פסק סילבה, תוך שהוא מושיט את הצ'ק לקסטיליה, אך בלי להתקרב. קסטיליה, לאחר רגע של הרהור, הלך עד איפה שהיה סילבה, הזרוע מתוחה קדימה, גורר את הרגלים.
- הינה – הסביר סילבה, עובר על הכתוב בצ'ק עם אצבעו. – ממש מחר אתה יכול לגבות אותו... – מחר אחר הצהריים אתה יכול לקנות לעצמך אוטו חדש, אם מעניין אותך...

קסטיליה לקח את הצ'ק כמו בהילוך אטי. כשהוא תפס אותו, אנהת התפעלות צמחה בין הנוכחים. קסטיליה ראה שאינס הסתכלה עליו, הפעם מאד רצינית. אז, קסטיליה הזקן, תמיד עם תנועות אטיות, כמו דידקטיות, כמו מסבירות, תפס את הצ'ק וקרע אותו לאלף גזרים. עשה אותו קציצות, אחי, במקום, מול העיניים של כל מלקקי התחת האלה של סילבה הצוציק, שהביטו בו במבט של חוסר הבנה.

אחר כך קסטיליה הזקן הסתובב ועזב את הדירה. לך תדע מה חשב כשהוא יצא לקור הלילה. אולי על הבלגן שיעשו לו אשתו ובנו. אולי על מה שהוא יגיד לסוסנה אם תתקשר אליו שוב מסן מרטין דא לוס אנדס. אולי על הזבל שזה לכבול את עצמך בגלל דיבור יתר. או אולי שבאותו לילה הוא הולך לישון מאד, אבל מאד בשקט.